

Modificat el Pla de la mineria al Bages per habilitar un dipòsit temporal i un parc fotovoltaic

- Permetrà solucionar les necessitats d'abocament en el període que anirà entre el 2023 i el 2025, quan es preveu que sigui operatiu el nou col·lector de salmorres
- La modificació del Pla també permetrà la compatibilitat de les instal·lacions mineres amb els parcs fotovoltaics

La Comissió territorial d'urbanisme de la Catalunya Central, presidida pel director general d'Ordenació del Territori i Urbanisme, Agustí Serra, ha aprovat inicialment avui la modificació del Pla director urbanístic (PDU) de l'activitat minera al Bages per tal d'habilitar una zona per a dipòsit temporal de sal de rebuig, així com per permetre la instal·lació de plaques fotovoltaïques a les instal·lacions mineres.

El PDU es va aprovar el 2018, per ordenar els espais vinculats al desenvolupament de l'activitat extractiva minera i el tractament de la matèria primera complint els requisits d'explotació de l'únic recurs miner del país, per tal que fos viable econòmic, social i mediambientalment. El Pla garantia també l'encaix adequat de la segona fase del Pla Phoenix d'ICL Iberia, comptant amb la posada en marxa de determinades infraestructures en un horitzó temporal molt marcat.

El 2020, Iberpotash va sol·licitar una modificació del Pla atès que s'ha produït un escurçament imprevist de la vida útil del runam del Fusteret, on es disposa la sal de rebuig del procés que no té sortida comercial, avançant-se del 2026 al 2023. A més, es podria endarrerir la posada en funcionament del nou col·lector de salmorres a finals del 2024, quan es preveia per al 2021-22. El nou col·lector permetrà incrementar la capacitat d'evacuació de sal, per no haver-la d'abocar en dipòsits.

Per tant, atès que el dipòsit del Fusteret arribarà a la seva saturació entre el primer i el segon quadrimestre de 2023 i que l'ampliació del col·lector de salmorres no estarà operativa fins a principis del 2025, hi ha un període de temps per al qual l'empresa

concessionària, per tal de mantenir l'activitat, ha de buscar una solució alternativa per gestionar 5,6Mt de sal.

Aquest escenari podia implicar la paralització de la mineria al Bages i per això es considerava imprescindible dotar l'activitat d'una zona de seguretat que permeti dipositar temporalment la sal de procés que no troba sortida comercial.

Per tant, el febrer de 2020 la Comissió de Territori de Catalunya va acordar iniciar la modificació del PDU de l'activitat minera al Bages. En principi, aquesta modificació afectava només el municipi de Súria i l'objectiu era trobar ubicació per al nou dipòsit temporal de runam salí.

No obstant, el desembre de 2020 Iberpotash va presentar a la Ponència d'energies renovables el projecte del parc solar fotovoltaic del Cogulló, de 30 MWp, a Sallent. La Ponència va emetre informe desfavorable perquè el PDU no contemplava aquest ús per als terrenys on es proposava ubicar el parc.

Així, per poder complir els objectius del PDU quan es va aprovar, cal una modificació puntual que reguli una zona de dipòsit temporal de sal, que garanteixi la continuïtat del trasllat de la producció de Sallent i l'eventual concentració de l'activitat minera a Súria, tot possibilitant la sostenibilitat econòmica, social i ambiental de l'activitat.

L'anàlisi de les diferents alternatives havia de poder establir l'actuació que permeti una solució temporal fins que es pugui completar el trasllat total de l'activitat i la posada en funcionament de les infraestructures de tractament de sal per tal de tendir al residu zero.

Finalment, la modificació del PDU busca una ubicació per al dipòsit temporal de runam salí i també estudia la compatibilitat dels usos miners amb la producció d'energies renovables en aquells sòls dels espais oberts ja transformats. Els municipis finalment afectats per la modificació són Cardona, Sallent i Balsareny, a més de Súria, on es localitzen instal·lacions mineres en superfície.

Dipòsit salí

Pel que fa a la localització d'un dipòsit temporal de sal, l'àmbit inicial d'estudi abastava Súria i, més concretament, les immediacions de l'actual dipòsit del Fusteret. En termes de viabilitat, s'han descartat mesures com la d'incrementar el retorn de la sal a la mina (*back-filling*) o bé el transport fins Abrera on ja hi ha el col·lector desdoblado, per manca de viabilitat.

L'emplaçament d'un nou dipòsit temporal en superfície és l'única alternativa viable per donar resposta a l'escenari actual o a eventuais escenaris de futur en què es produeixin romanents de sal de residu. S'han considerat dos grans grups

d'alternatives possibles: a l'entorn del Fusteret o bé en discontinuïtat (a la capçalera del torrent de la Bogatella).

Finalment, el document aprovat inicialment aposta pel recreixement del Fusteret, i l'extensió en continuïtat cap a la zona de Cererols. Per a les dues zones, es determina l'ocupació en planta i l'alçada màxima, l'obligatorietat de la impermeabilització de la base i de l'àrea en contacte amb el Fusteret vell per qüestions ambientals, així com la garantia d'estabilitat dels dipòsits. A més de les condicions paisatgístiques, la modificació del PDU estableix que s'haurà de retirar el material dipositat un cop finalitzades aquestes necessitats extraordinàries.

Com a garantia, aquests àmbits, tant el recreixement del Fusteret com Cererols, no es podran ocupar si no hi ha una autorització prèvia de la Comissió territorial d'urbanisme de la Catalunya Central, acreditant les circumstàncies extraordinàries que ho justifiquin. Tot i que, ateses les circumstàncies que motiven la modificació del PDU, es considera que la primera autorització ja es troba acreditada, caldrà tramitar un projecte d'actuació específica que requerirà l'aprovació de la Comissió. En l'autorització en sòl no urbanitzable que s'ha de tramitar caldrà aportar els estudis tècnics que avalin l'estabilitat i impermeabilitat de les actuacions.

Parc solar fotovoltaic

Pel que fa a la compatibilitat dels usos miners en sòls no urbanitzables degradats o ja transformats per aquesta activitat amb la implantació d'instal·lacions per a la producció d'energies renovables, cal recordar que ens trobem en un context d'emergència climàtica i de transició energètica. Per tant, es considera raonable estudiar la possibilitat d'implantar un parc solar en sòls ja transformats pels usos miners, abans de posar en joc altres peces de sòl destinades a usos rústics.

Específicament, en el cas dels dipòsits salins, només serà possible la instal·lació d'una infraestructura d'energies renovables sempre que no comprometi ni retardi el pla de restauració vigent, assumint que el futur del dipòsit ha de ser la seva extinció. El parc fotovoltaic que es vulgui impulsar haurà de seguir el procediment ordinari de tramitació d'aquest tipus d'infraestructures.

Procés de participació ciutadana

Paral·lelament a l'inici dels treballs de redacció de la modificació, es va impulsar un procés de participació ciutadana prèvia en què han participat un total de 39 persones. Les seves aportacions s'han tingut en compte per redactar aquest document aprovat inicialment.

El PDU se sotmetrà ara a informació pública per a tota la ciutadania durant 45 dies, seguit d'una consulta als ajuntaments afectats durant un mes. Amb les al·legacions que es rebin es donarà forma al document que la Comissió de la Catalunya Central

aprovarà provisionalment. L'aprovació definitiva correspondrà a la Comissió de Territori de Catalunya.

2 de febrer de 2022